

Sygn. akt IV Ka 634/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSA Stanisław Tomasiak (spr.)

Sędziowie SO Sławomir Gosławski

SO Tadeusz Węglarek

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Sławomira Kierskiego

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2013 roku

sprawy **A. K.**

oskarżonego z art.191§1 kk w zb. z art.157§2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie

z dnia 12 września 2013 roku sygn. akt II K 86/13

na podstawie art. 437 § 1 kpk, art. 438 pkt 1 i 4 kpk, art. 635 kpk, art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami):

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) uzupełnia podstawę prawną skazania o przepis art. 11 § 2 kk,

b) na podstawie art. 71 § 1 kk orzeka wobec oskarżonego A. K. karę grzywny w ilości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10,00 (dziesięciu) złotych;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od oskarżonego A. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 230,00 (dwieście trzydzieści) złotych opłaty za obie instancje oraz kwotę 20,00 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 634/13

UZASADNIENIE

A. K. został oskarżony o oskarżony o to, że w dniu 29 września 2012r. w miejscowości F., gm. P., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z dwoma nieustalonymi osobami, co do których wyłączono materiały do odrębnego prowadzenia, groził A. O. przy użyciu niebezpiecznego narzędzia w postaci noża pozbawienia życia i uszkodzeniem ciała, dusił, przytrzymał za rękę oraz uderzył w podbródek zmuszając go do zaniechania dążenia

do zwrotu należności pieniężnych należnych mu z tytułu pracy w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...), na skutek czego A. O. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia podbródka, stłuczenia bocznej ściany szyi z otarciami naskórka i zasinienia, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jego ciała na okres poniżej 7 dni,

tj. o czyn z art.191 §1 kk w zb. z art.157 §2 kk

Sąd Rejonowy w Opocznie wyrokiem z dnia 12 września 2013 roku w sprawie II K 86/13:

- oskarżonego A. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i z mocy art. 191 §1 kk w zw. z art. 11 §3 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 69 §1 kk, art.70 §1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności w stosunku do oskarżonego A. K. warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat,
- zasądził od oskarżonego A. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (stu) złotych tytułem częściowej opłaty oraz kwotę 100 (sto) złotych tytułem części kosztów sądowych, a w pozostałym zakresie kosztami obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego A. K. zaskarżył Prokurator Rejonowy w Opocznie.

Apelacja Prokuratora została wywiedziona z podstawy art. 438 pkt 1 i 4 k.p.k. i zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

-naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art.11 §2 k.k. poprzez jego niezastosowanie i nie powołanie tegoż przepisu w opisie czynu zarzucanego oskarżonemu, podczas gdy czyny z art. 191 §1 k.k. i art. 157 §2 k.k. pozostają ze sobą w zbiegu rzeczywistym, i art. 11§2 k.k., mówiący o tym zbiegu nie może zostać pominięty,

- rażąca niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu polegającą na wymierzeniu mu rażąco łagodnej kary 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby 2 lat, zrezygnowaniu przez Sąd z wymierzenia kary grzywny, wynikającej z nienależytego uwzględnienia przez Sąd I instancji okoliczności obciążających oskarżonego, a w szczególności rodzaju naruszonych dóbr prawnych – życia i zdrowia ludzkiego, brutalnego sposobu działania sprawcy, niskich pobudek sprawcy, co w konsekwencji spowodowało, że sprawca realnie nie poniesie żadnej dolegliwości, a przedmiotowa kara nie spełni swych celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego oraz potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W konkluzji skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez powołanie przy opisie czynu zarzucanego oskarżonemu obok art. 191 §1 k.k. i art. 157 §2 k.k. także art. art. 11 §2 k.k. oraz wymierzenia oskarżonemu kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 3 lat, grzywny w wysokości 60 stawek dziennych przy określeniu wysokości stawki dziennej na kwotę 30 złotych, zasądzenie kosztów i opłat postępowania.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 26 listopada 2013 roku:

Prokurator popiera skargę apelacyjną Prokuratora Rejonowego w Opocznie i wnioski w niej zawarte.

Obrońca oskarżonego wnosi o nieuwzględnienie skargi apelacyjnej Prokuratora i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Oskarżony A. K. wnosi o nieuwzględnienie skargi apelacyjnej prokuratora i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Oświadczył: ja w tej chwili pracuję w charakterze kierowcy u pani L. w N. za wynagrodzeniem miesięcznym 1 100 złotych. Nie toczy się w Sądzie Pracy żadna sprawa między mną a oskarżycielem posiłkowym. Pokrzywdzony po tym zdarzeniu zabrał mi z samochodu licencję i tarczę tachografu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga apelacyjna oskarżyciela publicznego jest zasadna jedynie w takim stopniu, że w wyniku jej wniesienia powstały podstawy do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uzupełnienie podstawy prawnej skazania o art. 11 §2 k.k., a także orzeczenie na podstawie art. 71 §1 k.k. grzywny w ilości 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

W pierwszej kolejności należy jedynie zauważyć, iż Sąd Okręgowy nie stwierdził z urzędu uchybień, które rodziłyby wątpliwości co do merytorycznej trafności zaskarżonego wyroku w aspekcie sprawstwa i winy oskarżonego A. K., jak i błędów proceduralnych Sądu I instancji, które nakazywałyby Sądowi Odwoławczemu wyjście poza granice zaskarżenia, niezależnie od podniesionych zarzutów, zgodnie z art. 439 §1 kpk, art. 440 kpk i art. 455 kpk. Postępowanie rozpoznawcze w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone poprawnie. W pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd I instancji poddał logicznej analizie zebrane dowody, zgodnie ze wskazaniem wiedzy i życiowego doświadczenia przedstawiając na jakich przesłankach faktycznych i prawnych oparł swoje własne przekonanie o sprawstwie i winie oskarżonego (art. 424 §1 pkt 1 kpk). Wnioski ocenne Sądu I instancji wyprowadzone zostały z całokształtu okoliczności ujawnionych podczas przewodu sądowego (art.410 kpk), zgodnie z dyrektywami prawdy (art.2§ 2 kpk) i bezstronności (art.4 kpk). Tym samym nie wykraczają poza granice ocen zakreślonych dyspozycją art.7 kpk i jako takie nie wzbudzały wątpliwości Sądu Okręgowego.

Przechodząc natomiast do zarzutów podniesionych w skardze apelacyjnej Prokuratora stwierdzić należy, iż zarzut naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego tj. art. 11 §2 kk okazał się trafny w stopniu oczywistym. Otóż oskarżonemu A. K. zarzucono popełnienie czynu wyczerpującego jednocześnie dyspozycją art. 191 §1 kk w zb. z art. 157 §2 kk. Tak czyn ten został zakwalifikowany przez Prokuratora w akcie oskarżenia. Sąd I instancji uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu bez uzupełnienia podstawy prawnej skazania o art. 11 §2 kk. W tym miejscu należy zauważyć, iż z obrazą prawa materialnego mamy do czynienia w sytuacji, gdy Sąd dokona błędnej wykładni przepisu lub wadliwie zastosuje lub nie zastosuje prawo materialne w orzeczeniu opartym na prawidłowych ustaleniach faktycznych. Natomiast zgodnie z art. 11 §2 kk jeżeli czyn wyczerpuje znamiona określone w dwóch albo więcej przepisach ustawy karnej, sąd skazuje za jedno przestępstwo na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów. Otóż podnieść należy, iż Sąd I instancji zasadnie dopatrył się w zachowaniu oskarżonego wyczerpywania jednocześnie znamion dwóch typów czynów zabronionych i niemożności zastosowania którejkolwiek z reguł wyłączania wielości ocen, gdyż nie oddawałoby to całej zawartości bezprawia przedmiotowego czynu. Jednakże w tym przypadku pełna kwalifikacja prawna czynu, który oskarżonemu zostaje przypisany powinna zawierać przepis art. 11 §2 kk, który konstytuuje instytucję właściwego zbiegu przepisów.

Trafnym okazał się również zarzut rażącej niewspółmierności kary orzeczonej wobec oskarżonego, ale jedynie w zakresie braku orzeczenia o karze grzywny. Stwierdzić bowiem należy, iż orzeczona wobec oskarżonego A. K. kara 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat, bez orzeczenia kary grzywny, jedynie w takim wypadku efektywnie wykonywanej kary, jawi się jako kara rażąco łagodna. Bowiem w tym względzie pamiętać należy o ugruntowanym w tej materii orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wypływa z niego konkluzja, iż rażąca niewspółmierność kary określona w art. 438 pkt 4 k.p.k. zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a tą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. w zw. z art. 56 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Tym samym, zmiana kary w instancji odwoławczej nie może nastąpić w każdym wypadku, w którym jest możliwa wedle własnej oceny Sądu Odwoławczego, lecz wtedy tylko, gdy kara orzeczona nie daje się zaakceptować z powodu różnicy pomiędzy nią a karą sprawiedliwą, różnicy o randze zasadniczej i rażącej (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1995 roku - KZS 4/96 poz. 42; wyrok

Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1972 roku - V KRN 230/72, niepublikowany). Podzielając powyższy pogląd Sądu Najwyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, zważywszy na całokształt okoliczności podmiotowych i przedmiotowych rzutujących na wymiar orzeczonej w stosunku do oskarżonego A. K. kary zasadniczej tj. kary pozbawienia wolności wskazać należy, iż Sąd Rejonowy uwzględnił je w stopniu dostatecznym, umożliwiającym prawidłową realizację zasad wymiaru kary. Zasadnie również Sąd meriti wywiódł w stosunku do oskarżonego A. K. istnienie pozytywnej prognozy kryminologicznej, zwłaszcza w kontekście, iż nie był on do tej pory karany i przypisany mu występki rozważać można w kategoriach jednorazowego wybryku, a nie jakiejś skłonności do popełniania przestępstw. Brak jest jednak w sprawie podstaw do zaniechania orzeczenia wobec oskarżonego kary grzywny, co spowodowało, iż kara w dotychczasowej postaci jest rażąco łagodna. Nie można bowiem tracić z pola widzenia, iż jedynym, dotychczas realnym obciążeniem dla oskarżonego, płynącym z wyroku jest obowiązek zapłaty, i to nie w całości, kosztów sądowych, które wygenerowane zostały z powodu jego zachowania. Dlatego też Sąd Odwoławczy, dzieląc w tym zakresie argumentację skarżącego, zmienił zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze poprzez orzeczenie wobec niego kary grzywny w ilości 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych. Wymierzając oskarżonemu za czyn karę grzywny Sąd Odwoławczy kierował się dyrektywami określonymi w art. 53 kk. Oznaczył jej rozmiar według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Tak ukształtowana przez Sąd Okręgowy kara spełni swe cele w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, a nade wszystko będzie dla oskarżonego wystarczającą i skuteczną przestrogą na przyszłość. Uzasadnionym wydaje się więc pogląd, że taki stopień dolegliwość kary - w przypadku tego sprawcy należy skoryguje jego osobowość. Zdaniem Sądu orzeczone kara nie utwierdzi A. K. w przekonaniu o bezkarności, celowości oraz realnej możliwości uniknięcia odpowiedzialności, a wręcz przeciwnie wyeliminuje jego społeczne cechy. Kara orzeczone przez Sąd Odwoławczy będzie stanowiła dla A. K. przestrogę przed ponownym popełnieniem przestępstwa.

Mając na względzie powyższe okoliczności, w pozostałym zakresie Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, jako słuszny i odpowiadający prawu.

W oparciu o przepisy powołane w sentencji wyroku Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego A. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 złotych tytułem zwrotu zryczałtowanych kosztów postępowania odwoławczego oraz kwotę 230 złotych tytułem opłaty za obie instancje. Jak wynika z lektury akt sprawy oskarżony pracuje i osiąga z tego tytułu dochody w wysokości około 1190 złotych netto, jego małżonka uzyskuje emeryturę, nie mają nikogo na utrzymaniu, dlatego też nie ma podstaw do stwierdzenia, jakoby ich uiszczenie byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe.